

Metodologia badań psychologicznych

Methodology of psychological research

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok II/ Semestr IV
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Kierunkowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	-
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne				
Wykład	30	24	5	Egzamin	50%	
Warsztaty	15	8		Zaliczenie na ocenę	100	
Razem za zajęcia dydaktyczne	45	24				
Praca własna studenta	10	31				
Ogółem	125	125				

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Ukazanie znaczenia świadomości metodologicznej w postępowaniu badawczym w nauce i w praktyce zawodowej w kontekście psychologii.
2.	Dostarczenie wiedzy o podstawowych zasadach planowania i przeprowadzania badań empirycznych w psychologii.
3.	Dostarczenie wiedzy niezbędnej do nabycia umiejętności czytania ze zrozumieniem i krytycznej oceny publikacji naukowych z dziedziny badań empirycznych w naukach społecznych.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie podstawowe założenia i istotę procesu badawczego w psychologii, w szczególności w kontekście naukowego pomiaru i obserwacji zjawisk psychologicznych oraz generowania trafnej wiedzy psychologicznej.	Ps_WG01_Mgr Ps_WG02_Mgr Ps_WG03_Mgr	Egzamin
W2	Student zna podstawowe paradygmaty badawcze w psychologii i rozumie zasady i procedury ich stosowania w celu generowania wiedzy psychologicznej na zróżnicowane tematy i w kontekście zróżnicowanych problemów naukowych i praktycznych.	Ps_WG04_Mgr Ps_WK04_Mgr	Egzamin
W3	Student zna i rozumie społeczne aspekty naukowych badań psychologicznych, w tym kwestie związane z etyką badań naukowych, doborem próby badawczej, etycznego i skutecznego aranżowania eksperymentów i badań oraz efektywnego interpretowania i komunikowania wyników badań.	Ps_WK01_Mgr	Egzamin

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi odpowiednio dobrać i poprawnie wykorzystać metody i narzędzia w badaniach psychologicznych i w praktyce diagnostyczno-terapeutycznej.	Ps_UW01_Mgr Ps_UW02_Mgr Ps_UK01_Mgr	Egzamin
U2	Student potrafi zaprojektować badanie empiryczne, samodzielnie je przeprowadzić oraz zinterpretować i uogólnić uzyskane wyniki.	Ps_UW04_Mgr Ps_UW05_Mgr	Egzamin
U3	Student potrafi umiejętnie i krytycznie korzystać z naukowej literatury psychologicznej referującej wyniki badań empirycznych w kontekście samodzielnie prowadzonych badań, rozwiązywania problemów diagnostyczno-terapeutycznych	Ps_UW03_Mgr Ps_UW09_Mgr Ps_UW10_Mgr	Egzamin

oraz samodzielnego rozwoju.		
-----------------------------	--	--

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do przeprowadzenia pogłębionej analizy rzetelności i wiarygodności metodologicznej publikacji naukowych z zakresu psychologii.	Ps_KK01_Mgr	Kolokwium, udział w ćwiczeniach w trakcie zajęć, aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K2	Student jest gotów do trafnego i odpowiedzialnego upubliczniania wyników badań własnych i wzięcia udziału w polemice na ich temat w szeregu naukowych, zawodowych i publicznych kontekstów.	Ps_KO04_Mgr	Kolokwium, udział w ćwiczeniach w trakcie zajęć, aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K3	Student jest gotów do wykorzystywania wiedzy z zakresu metodologii badań psychologicznych w samodzielnym rozwoju oraz w praktyce naukowej i zawodowej.	Ps_KK02_Mgr	Kolokwium, udział w ćwiczeniach w trakcie zajęć, aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin			
		Wykład		Warsztaty	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Wprowadzenie. Dwa znaczenia terminu „nauka”. Wiedza ludzka. Mocna zasada racjonalności i słaba zasada racjonalności. Definicja metodologii. Metodologia normatywna i metodologia deskryptywna (opisowa).	2	1	1	0
2.	Język i terminologia metodologii badań psychologicznych. Pojęcie hipotezy. Model indukcyjno-hipotetyczny i model falsyfikacjonistyczny sprawdzania twierdzeń naukowych. Czynniki teoretyczny jako pojęcie o charakterze ontologicznym. Zmienna jako pojęcie o charakterze epistemologicznym. Zmienna niezależna i zmienna zależna. Przykłady zmiennych w psychologii.	4	2	2	1
3.	Operacjonalizacja zmiennych. Pomiar psychologiczny – podstawowe założenia. Badania ilościowe vs. jakościowe – założenia, procedury, zastosowania, przykłady badań. Metody operacjonalizacji/pomiaru. Skala pomiarowa. Typologia skal pomiarowych. Kryteria sensowności zdań o charakterze liczbowym. Kryteria doboru skal i kwestionariuszy. Przykłady.	4	2	2	1
4.	Dobór próby. Rola i znaczenie próby badawczej. Akceptowalny rozmiar próby – zależności, ograniczenia, przykłady. Czynniki demograficzne – znaczenie, pomiar, randomizacja, kontrola, przykłady reprezentatywnych badań. Badania na populacjach studenckich i badania online vs. w osobie – przegląd badań. Metody i strategie zbierania danych.	2	1	1	1
5.	Procedura badawcza. Badania korelacyjne vs. badania eksperymentalne – charakterystyki, zastosowania, przykłady reprezentatywnych badań. Badania w schemacie <i>randomized controlled trial</i> . Badania podłużne. Badanie psychologiczne jako rodzaj interakcji społecznej. Zmienne zakłócające – oczekiwania uczestników, oczekiwania badacza, style odpowiadania, czynniki losowe. Strategie kontroli zmiennych zakłócających w badaniach przekrojowych i eksperymentalnych.	4	2	1	1
6.	Etyka badań psychologicznych. Definicja, obowiązujące krajowe i międzynarodowe kodeksy etyczne. Etyka badań psychologicznych w kontekście danych wrażliwych, psychologii klinicznej, badań nad mniejszościami, badań eksperymentalnych. Procedura oceny etycznej badań.	2	2	1	1
7.	Dane badawcze. Zapis i zarządzanie danymi. Trafne raportowanie danych w publikacjach naukowych – procedura czyszczenia danych, statystyki opisowe i ich znaczenie. Transparentność danych – obecne praktyki, repozytoria danych.	2	1	1	1

	Wykorzystywanie istniejących i publicznych danych.				
8.	Raport z badania naukowego – podstawowa struktura, najważniejsze informacje. Interpretowanie rozwiązań metodologicznych pod kątem celu badania – przykłady, ćwiczenia. Znaczenie statystyk opisowych, statystyk rzetelności. Mocne i słabe strony typowych rozwiązań metodologicznych w psychologii – dyskusja, przykłady, ćwiczenia.	4	2	2	1
9.	Nauka i pseudonauka w psychologii. Czy i dlaczego badaniom psychologicznym można ufać – charakterystyka i waga dowodów naukowych. Pseudonauka – definicja, charakterystyki, przykłady. Nieetyczne procedury naukowe i publikacyjne – falsyfikacja, plagiat, manipulacja procesem recenzji.	4	2	2	1
10.	Badania jakościowe – wprowadzenie. Cel i przedmiot badań jakościowych w psychologii. Najpopularniejsze metody. Strategia i procedura analizy danych jakościowych. Transparencja metodologiczna badań jakościowych – strategie, mocne i słabe strony. Rola badań jakościowych w nauce psychologicznej. Badania z metodologią mieszaną (<i>mixed-methods</i>).	2	1	2	0
Razem		30	16	15	8

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny i/lub problemowy z prezentacją multimedialną, analiza przykładów, dyskusja.
Warsztaty	Analiza przykładów i przypadków, dyskusja, burza mózgów, rozwiązywanie zadań w trakcie zajęć, projektowanie.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)	
	Wykład	Warsztaty
Egzamin ustny	0	0
Egzamin pisemny	100%	0
Kolokwium	0	50%
Przygotowanie i przedstawienie eseju / referatu / innej formy wypowiedzi pisemnej	0	0
Wykonanie zadań podczas zajęć	0	50%
Wykonanie zadań / ćwiczeń / projektu poza zajęciami	0	0
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	0	0
Inny	0	0
Razem	1	1

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Oznaczenie czynności (wpisać TAK lub NIE)	Szacowana liczba godzin	
			Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Przygotowanie do udziału w zajęciach (np. wstępna lektura, przygotowanie lub zgromadzenie materiałów, pomocy, przygotowanie referatu lub prezentacji na zajęcia itp.)			
2.	Wykonanie ćwiczeń lub zadań po zajęciach (jako utrwalenie lub rozszerzenie treści z odbytych zajęć)			
3.	Realizacja zadania projektowego poza zajęciami			
4.	Przygotowanie pracy pisemnej poza zajęciami			
5.	Lektura obowiązkowa	TAK	3	15
6.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	TAK	1	10
7.	Przygotowanie do kolokwium	TAK	3	3
8.	Przygotowanie do egzaminu	TAK	3	3

9.	Inne			
		Razem	10	31

Literatura obowiązkowa

1.	Brzeziński, J. (2023). <i>Metodologia badań psychologicznych</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.
2.	Arciszewska-Leszczuk A., Józefacka N. M., Kolek M. F. (2023). <i>Metodologia i statystyka T. 1. Przewodnik naukowego turysty</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN
3.	Morling, B. (2017). <i>Research methods in psychology. Evaluating a world of information</i> . W. W. Norton & Company.

Literatura uzupełniająca

1.	Terry, G., Hayfield, N., Clarke, V., & Braun, V. (2017). Thematic analysis. <i>The SAGE handbook of qualitative research in psychology</i> , 2(17-37), 25.
2.	Peterson, R. A., & Merunka, D. R. (2014). Convenience samples of college students and research reproducibility. <i>Journal of Business Research</i> , 67(5), 1035-1041.
3.	Lamiell, J. T. (2015). Statistical thinking in psychological research: In quest of clarity through historical inquiry and conceptual analysis. <i>The Wiley handbook of theoretical and philosophical psychology: Methods, approaches, and new directions for social sciences</i> , 200-215.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	